

YURAK-QON TOMIR KASALLIKLARI BO‘LGAN BEMORLARDA QANDLI DIABET FONIDA LIPID ALMASHINUVI BUZILISHLARINI DAVOLASH STRATEGIYALARI

Fotima Abdunazarova Ibrohim qizi

Toshkent tibbiyot akademiyasi, Kardiologiya yo‘nalishi, 1-bosqich magistranti

Kirish

Yurak-qon tomir kasalliklari (YQTK) va qandli diabet (QD) dunyo bo‘yicha o‘lim va nogironlikning yetakchi sabablaridan biri hisoblanadi. Ushbu ikki patologiyaning birgalikda uchrashi bemorlarning holatini murakkablashtirib, davolash strategiyalariga jiddiy o‘zgartirishlar kiritishni talab etadi. Ayniqsa, lipid almashinuvini buzilishlari ateroskleroz jarayonini jadallashtirib, koronar yurak kasalliklari xavfini oshiradi. Shu sababli, QD fonida YQTK bo‘lgan bemorlarda gipolipidemik terapiyaning samaradorligi muhim ilmiy va amaliy ahamiyat kasb etadi.

Materiallar va usullar

Ushbu tadqiqotda Toshkent tibbiyot akademiyasining klinikasida davolangan 60 nafar yurak ishemik kasalligi va qandli diabeti bor bemorlar kuzatildi. Bemorlar ikki guruhga bo‘lingan:

1. Statinlar bilan davolangan bemorlar (30 nafar).
2. Statin va ezetimib kombinatsiyasi bilan davolangan bemorlar (30 nafar).

Barcha bemorlarda lipidlar spektri, glyukoza miqdori va yurakning funksional ko‘rsatkichlari baholandi.

Natijalar va muhokama

Tadqiqot natijalariga ko‘ra, statin va ezetimib kombinatsiyasi qabul qilgan bemorlarda past zichlikdagi lipoproteidlar (PZLP) miqdori 35% ga kamaygan bo‘lsa, faqat statin olgan bemorlarda bu ko‘rsatkich 20% ni tashkil etdi. Shu bilan birga, glyukoza miqdori o‘rtacha darajasi kombinatsiyalangan terapiyada sezilarli darajada barqarorlashgani kuzatildi. Bu esa YQTK fonida QD bo‘lgan bemorlar uchun qo‘shimcha dori vositalarining zaruriyatini tasdiqlaydi.

Xulosa

YQTK va QD birgalikda uchragan bemorlarda lipid almashinuvining buzilishi ateroskleroz va yurak ishemik kasalliklarining rivojlanishiga olib keladi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, statin va ezetimib kombinatsiyasi bilan davolash past zichlikdagi lipoproteidlarni samarali kamaytirib, glyukoza miqdori barqarorlashtiradi va yurak-qon tomir asoratlari xavfini kamaytiradi. Bu esa ushbu bemorlarni davolashda individual yondashuvning ahamiyatini yana bir bor tasdiqlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. World Health Organization. Global report on diabetes. Geneva: WHO, 2021.
2. Grundy SM, Stone NJ, Bailey AL, et al. 2018 AHA/ACC guideline on the management of blood cholesterol. *Circulation*. 2019;139(25):e1082-e1143.
3. Mach F, Baigent C, Catapano AL, et al. ESC/EAS guidelines for the management of dyslipidaemias. *Eur Heart J*. 2020;41(1):111-188.
4. American Diabetes Association. Standards of medical care in diabetes—2022. *Diabetes Care*. 2022;45(Suppl 1):S1-S266.